

Propozycja
Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji (PIIT)
dotycząca zmian w Rozporządzeniu Ministerstwa Finansów z dnia 14 lipca 2005 r.
w sprawie wystawiania oraz przesyłania faktur w formie elektronicznej, a także
przechowywania oraz udostępniania organowi podatkowemu
lub organowi kontroli skarbowej tych faktur
(Dz. U. Nr 133, poz. 1119)

Opublikowany w listopadzie 2009 r. Raport Grupy Ekspertów Komisji do spraw e-faktur,¹ wskazuje m.in., że dla upowszechnienia faktur w formie dokumentu elektronicznego konieczne jest uproszczenie przepisów. Faktury takie nie powinny w szczególności podlegać dalej idącym wymaganiom, niż te stawiane fakturom papierowym. Działając zgodnie z tymi rekomendacjami, 13 lipca 2010 r. Rada przyjęła projekt zmiany dyrektywy 2006/112/EC.²

Najważniejsza zmiana polega na wprowadzeniu swobody wyboru metod fakturowania. Według nowego art. 233 ust. 1 Dyrektywy to podatnik ma decydować o sposobach zapewnienia autentyczności i oryginalności faktur w formie dokumentu elektronicznego, przy czym wystarcza, jeżeli sprawuje on kontrolę pozwalającą w rozsądnym zakresie wykazać weryfikowalny związek pomiędzy fakturowaniem a transakcją („*Each taxable person shall determine the way to ensure the authenticity of the origin, the integrity of the content and the legibility of the invoice. This may be achieved by any business controls which create a reliable audit trail between an invoice and a supply of goods or services*”). Tzw. „podpis kwalifikowany”³ lub EDI, mogą być stosowane przez podatników na zasadzie dobrowolności.

Na gruncie polskich przepisów istnieją bariery sprzeczne z unijną zasadą nienakładania dodatkowych wymogów dla faktur elektronicznych w porównaniu do faktur papierowych.

Poza:

- (1) ograniczeniem metod e-fakturowania do „kwalifikowanego podpisu” oraz EDI, są to:
- (2) podobne ograniczenie dla akceptacji odbiorcy e-faktur oraz

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/finalreport_en.pdf

² <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/10/st10/st10858.en10.pdf>

³ Skrócone określenie na „bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany kwalifikowanym certyfikatem”.

(3) utrudnienia w płynnym przechodzeniu pomiędzy fakturowaniem papierowym a elektronicznym (zwłaszcza w zakresie przechowywania faktur oraz wystawiania faktur korygujących).

Wszystkie ze wskazanych barier zostały wprowadzone „*Rozporządzeniem MF w sprawie wystawiania oraz przesyłania faktur w formie elektronicznej, a także przechowywania oraz udostępniania organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej tych faktur.*” Co istotne, wprowadzenie tak daleko idących rygorów nie było konieczne nawet pod rządami starych przepisów Dyrektywy. Niezależnie jednak od tego, usunięcie tych barier jest możliwe poprzez zmianę Rozporządzenia. W związku z planowaną przez Komisję Europejską nowelizacją Dyrektywy, ich usunięcie jest wręcz bezwzględnie konieczne, przy czym nie ma żadnych przeciwwskazań, aby nie można było tego zrobić już dzisiaj.

I tak, par. 4 Rozporządzenia powinien wyraźnie dopuszczać wszelkie metody fakturowania, według wyboru podatnika, o ile jest on w stanie wykazać, że dana faktura dotyczy opisanej w niej transakcji dokonanej ze wskazanym tam podmiotem. Przepisy nie powinny wymagać przedstawienia dowodów ponad to, co nakazuje zdrowy rozsądek. W większości przypadków powinno zatem wystarczyć uprawdopodobnienie tej okoliczności.

Zgodnie z nowymi przepisami Dyrektywy (art. 233 ust. 2), zastosowanie tzw. „*podpisu kwalifikowanego*” oraz EDI byłoby z mocy prawa uznawane za gwarantujące autentyczność i integralność. Nowe przepisy nie zakazują jednak Ministrowi Finansów wskazania podatnikom (np. w załączniku do Rozporządzenia) dodatkowych metod, które będą za takie uznawane, oczywiście przy pozostawieniu swobody wyboru innych metod.

Usunięcie drugiej ze wskazanych barier wymaga wprowadzenia swobody form uzyskiwania akceptacji odbiorcy dla e-fakturowania. Żadne przepisy nie nakazują państwom członkowskim ograniczenia form uzyskiwania akceptacji do formy pisemnej, podpisu kwalifikowanego oraz EDI tak, jak czyni to obecne Rozporządzenie MF. Dyrektywa nie wymaga również, aby brak akceptacji prowadził do sankcji tak dotkliwych jak utrata prawa do odliczenia przez nabywcę lub konsekwencje karno-skarbowe dla wystawcy.

W związku z tym należy dopuścić, aby akceptacja mogła być wyrażona przez każde zachowanie odbiorcy faktury (w tym również np. przez „kliknięcie” odpowiedniego pola na stronie internetowej). Otrzymanie akceptacji po wystawieniu e-faktury nie powinno wpływać

na ważność i prawidłowość fakturowania, choć wystawca może w tym wypadku odpowiadać za ewentualną szkodę wyrządzoną nabywcy. Nie ma jednak podstaw do utrzymywania tej odpowiedzialności, jeżeli nabywca niedysponujący akceptacją odbiorcy wystawi na jego żądanie duplikat faktury lub gdy odbiorca skorzysta z uprawnień wynikających z otrzymania faktury (np. prawa do odliczenia, do czego przepisy powinny go wyraźnie uprawniać, pomimo braku wyraźnej akceptacji). Wszystkie te zmiany dotyczą par. 3 Rozporządzenia.

Usunięcie trzeciej ze wskazanych barier wymaga przede wszystkim dopuszczenia swobody wyboru metod przechowywania faktur (elektronicznie lub papierowo, niezależnie od formy wystawienia). Rozwiązanie to nie jest oczywiście idealne pod względem technicznym (prowadzić będzie np. do utraty części informacji w procesie drukowania lub skanowania). Jest ono jednak konieczne w okresie przejściowym w celu minimalizacji kosztów ponoszonych przez podatników, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorców.

Zmiany w tym zakresie dotyczyć powinny par. 6 Rozporządzenia. Zgodnie z nowymi przepisami Dyrektywy (art. 247), Rozporządzenie MF nie powinno wymagać, aby faktury były przechowywane w oryginalnej postaci w każdym przypadku. Podatnicy powinni mieć swobodę wyboru metod przechowywania, o ile oczywiście w rozsądnym zakresie będą w stanie wykazać wiarygodność swojego archiwum. Z kolei zgodnie z nowym art. 249 Dyrektywy, organy podatkowe powinny mieć możliwość dostępu, pobrania oraz wykorzystania faktur tylko, jeżeli podatnik stosuje system on-line do przechowywania wystawionych lub otrzymanych faktur. W przeciwnym wypadku, na podatników nie powinny być nakładane dodatkowe obowiązki dotyczące udostępniania faktur do kontroli.

Ponadto, konieczne jest wyraźne dopuszczenie swobodnego przechodzenia pomiędzy obiema postaciami faktur w odniesieniu do duplikatów oraz faktur korygujących, zmieniając odpowiednio par. 5 Rozporządzenia.

Warszawa, 20 lipca 2010 rok